

MINISTERE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL
MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID
COMMISSION DU TRAVAIL DES FEMMES
COMMISSIE VROUWENARBEID

AVIS N° 29, du 11 juin 1982, relatif au projet de rapport sur l'application de la Convention n° 103 sur la protection de la maternité (révisée), 1952.

ADVIES NR. 29, van 11 juni 1982, betreffende het ontwerpverslag nopens de toepassing van Conventie nr. 103 over de bescherming van het moederschap (herziene tekst), 1952.

MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL
Commission du Travail des Femmes
Secrétariat

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID
Commissie Vrouwenarbeid
Secretariaat

AVIS N° 29, du 11 juin 1982, relatif au
projet de rapport sur l'application de
la Convention n° 103 sur la protection
de la maternité (révisée), 1952.

ADVIES NR. 29, van 11 juni 1982, betref-
fende het ontwerpverslag nopens de toe-
passing van Conventie nr. 103 over de be-
scherming van het moederschap (herziene
tekst), 1952.

AVIS n° 29 du 11 juin 1982, relatif au projet de rapport sur l'application de la Convention n° 103 sur la protection de la maternité (révisée), 1952.

Par une note du 24 mars 1982, le Ministre de l'Emploi et du Travail a demandé l'avis de la Commission du Travail des Femmes ou, à défaut, vu l'urgence, de son Bureau concernant le projet de rapport sur l'application de la Convention n° 103 sur la protection de la maternité (révisée), 1952.

Afin de permettre l'envoi des observations sur ce projet de rapport, dans les délais impartis par le Bureau international du Travail, le Bureau de la Commission du Travail des Femmes a rendu l'avis suivant en sa séance du 11 juin 1982.

REMARQUE PRELIMINAIRE.

Les représentants des employeurs et les représentants des travailleurs font observer que le Ministre de l'Emploi et du Travail s'est déjà adressé aux organisations afin d'obtenir leur avis sur le projet de rapport du Bureau international du Travail sur l'application de la Convention n° 103, concernant la protection de la maternité. Ces avis parviendront au Ministre dans un délai rapproché.

COMMENTAIRES SUR LE PROJET DE RAPPORT.

Les représentants des employeurs se réfèrent à leur réponse au Ministre, à savoir que le projet de rapport se basant sur des constatations objectives reflète la situation dans les Etats membres de l'Organisation Internationale du Travail et que dès lors le projet de rapport n'appelle pas d'observation de leur part.

ADVIES NR. 29, van 11 juni 1982, betreffende het ontwerpverslag nopens de toepassing van Conventie nr. 103 over de bescherming van het moederschap (herziene tekst), 1952.

In een nota van 24 maart 1982 vroeg de Minister van Tewerkstelling en Arbeid het advies van de Commissie Vrouwenarbeid of bij ontstentenis daarvan, gelet op de hoogdringendheid, van haar Bureau betreffende het ontwerpverslag nopens de toepassing van Conventie nr. 103 over de bescherming van het moederschap (herziene tekst), 1952.

Teneinde de opmerkingen omtrent dit ontwerpverslag binnen de door het Internationaal Arbeidsbureau toegemeten tijdspanne te kunnen versturen, heeft het Bureau van de Commissie Vrouwenarbeid tijdens zijn vergadering van 11 juni 1982 volgend advies uitgebracht.

VOORAFGAANDE OPMERKING.

De vertegenwoordigers van de werkgevers en de vertegenwoordigers van de werknemers merken op dat de Minister van Tewerkstelling en Arbeid zich reeds in verbinding heeft gesteld met hun respectievelijke organisaties om hun advies te kennen omtrent het ontwerpverslag van het Internationaal Arbeidsbureau nopens de toepassing van Conventie nr. 103 over de bescherming van het moederschap. Deze adviezen zullen binnenkort bij de Minister toekomen.

COMMENTAAR OMTRENT HET ONTWERPVERSLAG.

De vertegenwoordigers van de werkgevers verwijzen naar hun antwoord aan de Minister, te weten dat het ontwerpverslag steunt op objectieve waarnemingen die een weerspiegeling zijn van de toestand in de Lid-Staten van de Internationale Arbeidsorganisatie en dat zij op het ontwerpverslag dus geen opmerkingen hebben.

Les représentants des travailleurs estiment qu'une révision de la Convention n° 103 sur la protection de la maternité n'est pas nécessaire en ce qui concerne la Belgique en particulier. En effet, à l'exception de points secondaires, la législation belge est adaptée à la Convention n° 103.

Toutefois, ils reconnaissant que la plupart des pays du Nord (les pays hautement industrialisés) peuvent souhaiter une révision car ils sont dotés d'une législation à ce point protectrice de la maternité qu'elle peut entraîner des effets négatifs, en particulier en matière d'emplois, dus à la dite protection. De leur côté, certains pays du Sud penchent pour un assouplissement de la Convention n° 103, car ils ne sont pas en mesure d'en appliquer toutes les mesures en raison de leur état de développement économique et de leur situation financière.

De l'avis des représentants des travailleurs, le projet de rapport établi par le Bureau international du Travail, se préoccupe de détails et néglige quelque peu les principes essentiels.

Les représentants des travailleurs considèrent que si la Convention était révisée, elle devrait être entièrement réécrite dans un esprit positif, afin de traduire la protection de la maternité en un droit véritablement positif compte tenu de la fonction sociale de la maternité, ce qui éviterait de voir les suites données à la reconnaissance effective de ce droit, comme des discriminations entre hommes et femmes. En effet une réelle égalité entre l'homme et la femme passe par une évolution du rôle traditionnel de l'homme dans la famille et dans la société.

Dans l'éventualité d'une révision de la Convention n° 103, les modifications devraient porter sur l'amélioration de la protection assurée aux travailleuses et l'extension des normes relatives à la protection de la maternité au plus grand nombre possible de travailleuses.

De vertegenwoordigers van de werknemers zijn van oordeel dat een herziening van Conventie nr. 103 over de bescherming van het moederschap niet nodig is wat inzonderheid België betreft. Enkele bijkomstigheden niet te na gesproken is de Belgische wetgeving immers aangepast aan Conventie nr. 103.

Zij erkennen echter dat de meeste industrie-landen (het "Noorden") een herziening wenselijk kunnen achten omdat zij een wetgeving hebben die het moederschap dermate beschermt dat er negatieve gevolgen voornamelijk inzake de tewerkstelling kunnen uit voortvloeien, te wijten aan een dusdanige bescherming. Van hun kant neigen sommige landen van het "Zuiden" naar een versoepeling van Conventie nr. 103 omdat zij omwille van hun economisch ontwikkelingsniveau en hun financiële toestand niet bij machte zijn er alle maatregelen van toe te passen.

Volgens de vertegenwoordigers van de werknemers, wordt in het door het Internationaal Arbeidsbureau opgestelde ontwerpverslag te veel aandacht besteed aan details en worden de essentiële beginselen er enigszins in verwaarloosd.

De vertegenwoordigers van de werknemers menen dat de Conventie, indien zij wordt herzien, helemaal in een positieve geest moet worden herschreven zodat de bescherming van het moederschap, gelet op de maatschappelijke functie van het moederschap, een echt positief recht wordt. Dit zou vermijden dat de gevolgen van de effectieve erkenning van dat recht zouden worden beschouwd als zijnde een discriminatie tussen mannen en vrouwen. Inderdaad, een werkelijke gelijkheid tussen man en vrouw kan slechts tot stand komen door een evolutie in het traditioneel rolpatroon van de mens binnen de familie en de maatschappij.

Bij een eventuele herziening van de Conventie nr. 103 moeten de wijzigingen betrekking hebben op de verbetering van de gewaarborgde bescherming van de werkneemsters en op de uitbreiding van de normen m.b.t. de bescherming van het moederschap tot een zo groot mogelijk aantal werkneemsters.

Par contre, le réexamen de certaines dispositions dont l'application pose des difficultés particulières dans plusieurs pays, ne devrait pas aboutir à un relâchement des normes internationales dans ce domaine.

En ce qui concerne l'assouplissement de certaines dispositions de la Convention, ils adoptent les positions suivantes :

1. La proposition du Bureau international du Travail relative au champ d'application, aurait pour effet de soustraire certaines catégories de travaux et certains secteurs de l'économie à l'obligation de protéger les travailleuses enceintes. Or il conviendrait d'éviter que des catégories de travailleuses restent en dehors du champ d'application des dispositions sur la protection de la maternité.
2. Les solutions offertes par le Bureau international du Travail en ce qui concerne le caractère obligatoire du congé postnatal, ne sont pas satisfaisantes.

La première autoriserait des exceptions justifiées, mais l'exemple donné ne semble pas justifié : la mère d'un enfant mort-né se trouve, dans bien des cas, dans une situation extrêmement pénible, peu propice à un prompt rétablissement et qui, par conséquent, rend le congé postnatal indispensable.

La seconde permettrait aux autorités compétentes dans chaque pays d'intervenir à sa guise dans les modalités du congé postnatal alors que ce congé devrait avoir un caractère formel.

3. Quant à la protection de l'emploi, le principe de l'absolue interdiction de licencier pendant le congé de maternité et sa prolongation éventuelle ne devrait pas être mis en cause.

De herziening van sommige bepalingen waarvan de toepassing in verscheidene landen bijzondere moeilijkheden oplevert mag echter niet uitmonden in een verslapping van de in dat vlak geldende internationale normen.

Wat de versoepeling betreft van sommige bepalingen van de Conventie nemen zij de volgende standpunten in :

1. Het voorstel van het Internationaal Arbeidsbureau betreffende het toepassingsgebied zou tot gevolg hebben dat sommige werkzaamheden en sommige bedrijfstakken worden vrijgesteld van de verplichting om de zwangere werknemers te beschermen, terwijl zou moeten worden voorkomen dat sommige categorieën van werknemers buiten het toepassingsgebied vallen van de bepalingen over de bescherming van het moederschap.
2. De oplossingen door het Internationaal Arbeidsbureau geboden m.b.t. het verplichte karakter van het postnataal verlof zijn ontoereikend.

In de eerste worden gerechtvaardigde uitzonderingen toegestaan maar het voorbeeld dat daarbij wordt gegeven lijkt niet gerechtvaardigd : moeders van een doodgeboren kind verkeren vaak in een uiterst pijnlijke situatie die weinig bevorderlijk is voor een spoedig herstel zodat het postnataal verlof onontbeerlijk wordt.

In de tweede krijgt de bevoegde overheid van elk land de mogelijkheid om naar eigen goeddunken tussenbeide te komen in de modaliteiten van het postnataal verlof, terwijl dat verlof een formeel karakter zou moeten hebben.

3. Wat de bescherming van de betrekking betreft, zou aan het beginsel van het absolute ontslagverbod tijdens het moederschapsverlof en tijdens de eventuele verlenging daarvan niet mogen worden geraakt.